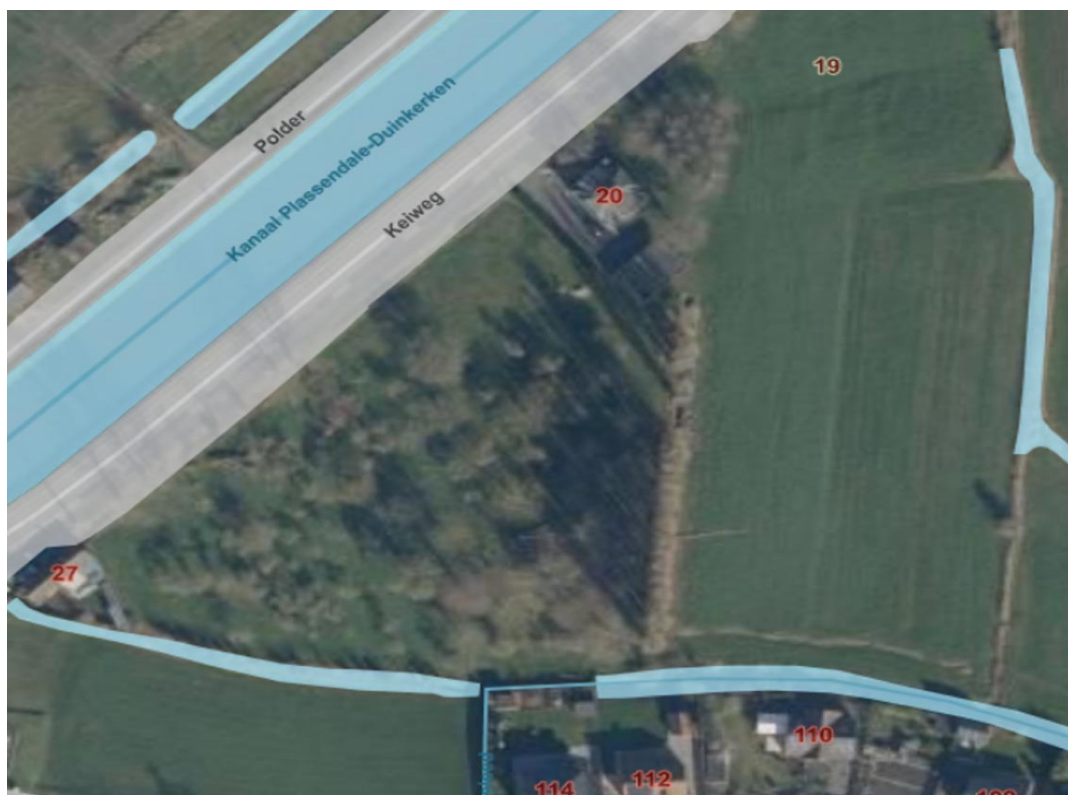

Boomgaard Victor Gilleman

De boomgaard is gelegen in de Keiweg 20 en de Keiweg 27. De huidige eigenaar is Laurent Meijns weduwnaar van Aline Vandenberghe. Foto volgens geopunt.be

Hoe is de fruitboomgaard ontstaan?

Hiervoor moeten wij teruggaan naar de 1ste eigenaar, nl. Hypoliet Janssens en later zijn zoon Camillus (Camiel in de spreektaal) Wij bevinden ons in de periode eind 19^e eeuw

Hypoliet was een steenbakker en aannemer. Hoe kon een steenbakker een akker kopen?

Hypoliet was de zoon van Petrus Janssens. Het beroep van Petrus was huisarts te Oudenburg. In deze tijd een gerespecteerd beroep. De grootvader Hypoliet, Michael, was sluismeester, landbouwer en 21-jaar burgemeester van Oudenburg (van januari 1808 tot maart 1829). De andere zoon van de burgemeester, Carolus, was gemeenteontvanger. "Vriendjespolitiek" was hier zeker van toepassing en van alle tijden. De zonen van de burgemeester hadden verder gestudeerd en dit was in de 19^e eeuw zeldzaam. De meeste kinderen gingen in deze periode als 14 jarige gaan werken bij de boer als koewachter of in de steenbakkerij. De familie Janssens was dus een familie met aanzien en goed bemiddeld.

Als zoon van een huisarts had Hypoliet zeker de middelen om de stuk akker aan te kopen. De grond werd afgegraven en de klei werd verhandeld om stenen van te bakken. Op de afgegraafde grond kon geen boomgaard geplant worden. Het was immers een waterput geworden. Aarde van in de omgeving van centrum van Oudenburg werd als bovenlaag aangebracht. Deze aarde was vruchtbare grond om te tuinieren en een boomgaard aan te planten.

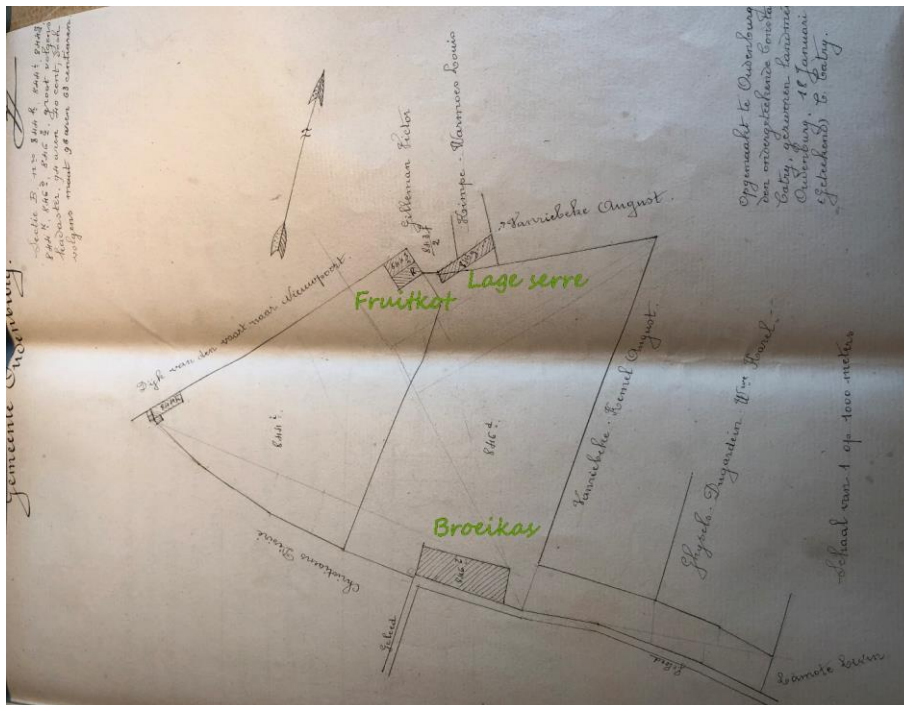

Begin 1900 werd de boomgaard met ca 50 á 60 fruitbomen aangeplant, waarvan een groot deel leibomen. De 50 á 60 fruitbomen is een schatting volgens de oppervlakte. Camiel, de zoon van Hypoliet, had liever een lichter werk. Het zware werk van zijn vader was niet aan hem besteed. De boomgaard was ideaal laag gelegen t.o.v. het kanaal en zo beschermd van de noord, noordoosten winterwind. In het voorjaar geraakten de bloesems niet zo snel bevroren. Maar de boomgaard werd toch extra beschermd met een haag. De voorgemelde bescherming was eveneens nodig, om appelbomen tegen de hevige zeewinden te beschermen.

Veel opleiding om de fruitboomgaard te onderhouden had Camiel niet gekregen. De opleiding gebeurde van vader op zoon of van eigenaar aan de pachter.

De boomgaard was een beetje verwaarloosd en de opbrengst was laag. Dus aanvaarde Camiel Janssens Victor Gillemans als landarbeider aan, om de boomgaard te onderhouden. Victor had immers de land- en tuinbouw vaardigheden die hijzelf miste. De boomgaard werd op professionele wijze onderhouden. Tussen de fruitbomen werd klein fruit, zoals frambozen, kruisbessen en jeneverbessen geteeld. De rest van de oppervlakte werd als groententuin gebruikt, bv. sla, ajuinen, aardappelen e.a. soorten

In 1921 kon Victor Gillemans de boomgaard van Camiel Janssens kopen. Het woonhuis op de Keiweg 20 was niet toen aanwezig. Aan de grens met het Westkerksegeleed stond een broeikas (serre stond on-deraan midden). Hier werden druiven en tomaten geteeld. Het fruitkot en de lage serre werden eveneens meegekocht.

<https://www.geopunt.be>

Een foto daterende van de jaren 70 (info volgens geopunt.be) De plaats van het fruitkot en de lage serre thans hangaar zijn op het grondplan weergegeven.

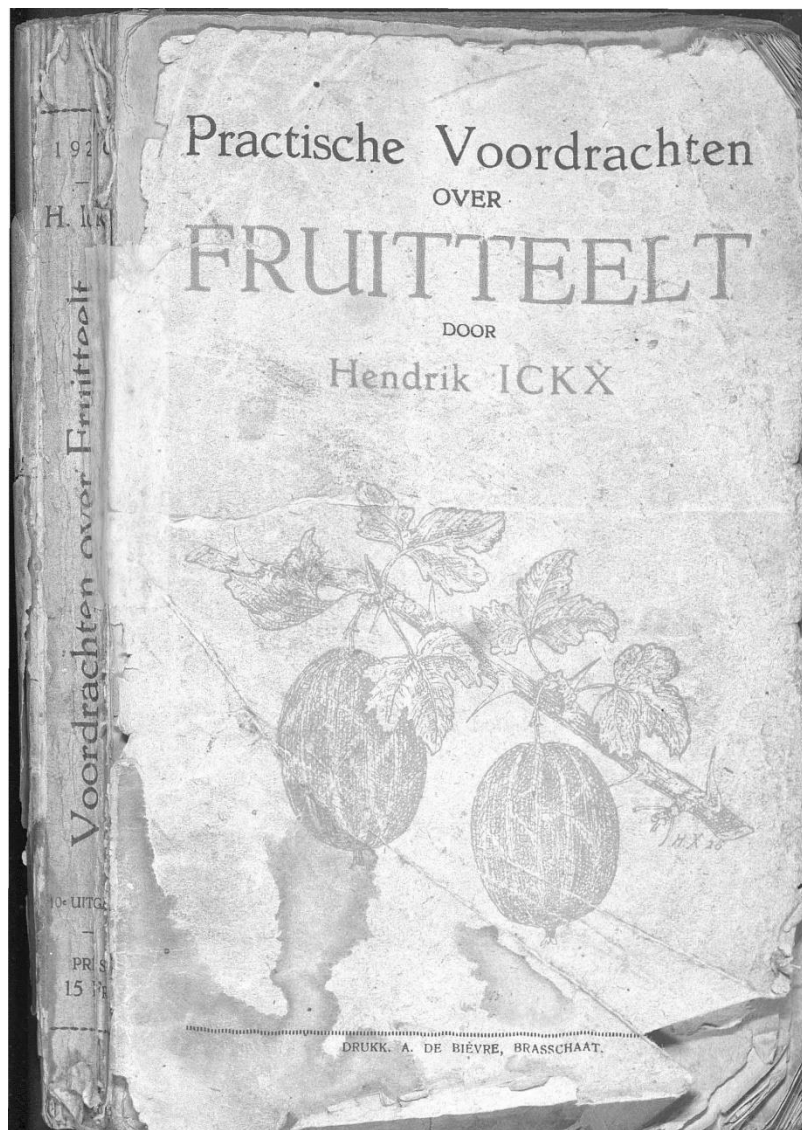
De foto met vooraanzicht: de foto komt van Google maps en dateert van april 2009.

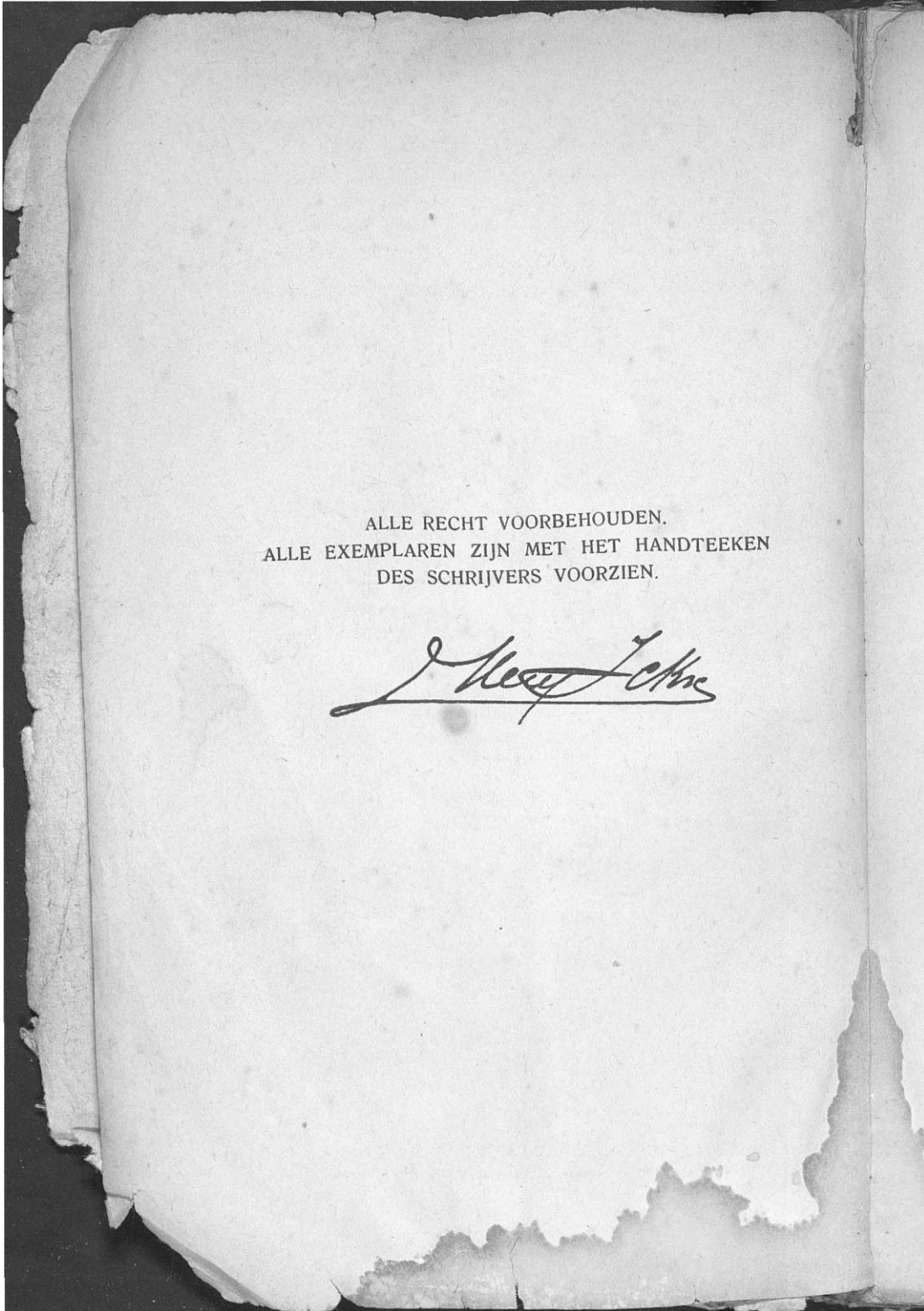
Op de foto is te zien:

- links het woonhuis
- naast het woonhuis in de achtergrond de twee garages met bergplaats
- rechts het fruitkot
- naast het fruitkot de muur van de hangaar (voormalige lage serre, kleur verschil in de bakstenen)
- achter hangaar zie je de toppen van de fruitbomen

Op basis van kaartjes met naam van gekweekte fruitrassen, gevonden in het fruitkot door Brigitte Meijns en haar moeder Aline Vandenberghe, werd een uitgestorven druivenras "Gros Doré" aangetroffen. Het druivenras "Gros Doré" is nu niet meer verkrijgbaar en waarschijnlijk uitgestorven. Een oud boek "Practische Voordrachten over Fruitteelt" door Hendrik Ickx vermeldde het druivenras Gros Doré" met wit-gele vruchten.

De uitgave van het voorgeselde boek dateerde 1926

Volgende tekst in de boek als copyright gevonden: "ALLE RECHT VOORBEHOUDEN. ALLE EXEMPLAREN ZIJN MET HET HANDTEEKEN DES SCHRIJVERS VOORZIEN."

Een familie foto van de Gilleman.

Op de foto:

- Victor Gilleman (achteraan links, de man met de snor) en echtgenote Esther Vanmoortel
- Philip Gilleman (vooraan op stoel,) en Clemence Vandevelde, zijn echtgenote
- In het midden vooraan het meisje met de twee strikjes Leonie Marie GILLEMAN
Leonie GILLEMAN was gehuwd met Georges VANDENBERGHE

De Boomgaard Victor Gilleman werd in de vrouwelijke lijn verder gezet.

De stamreeks Brigitte Meijns

Wij beginnen bij Victor Gilleman, gehuwd in Oudenburg in 1907 met Esther Vanmoortel. Victor werd door Brigitte Meijns (achterklein dochter) beschouwd als eerste professionele boomgaardeigenaar.

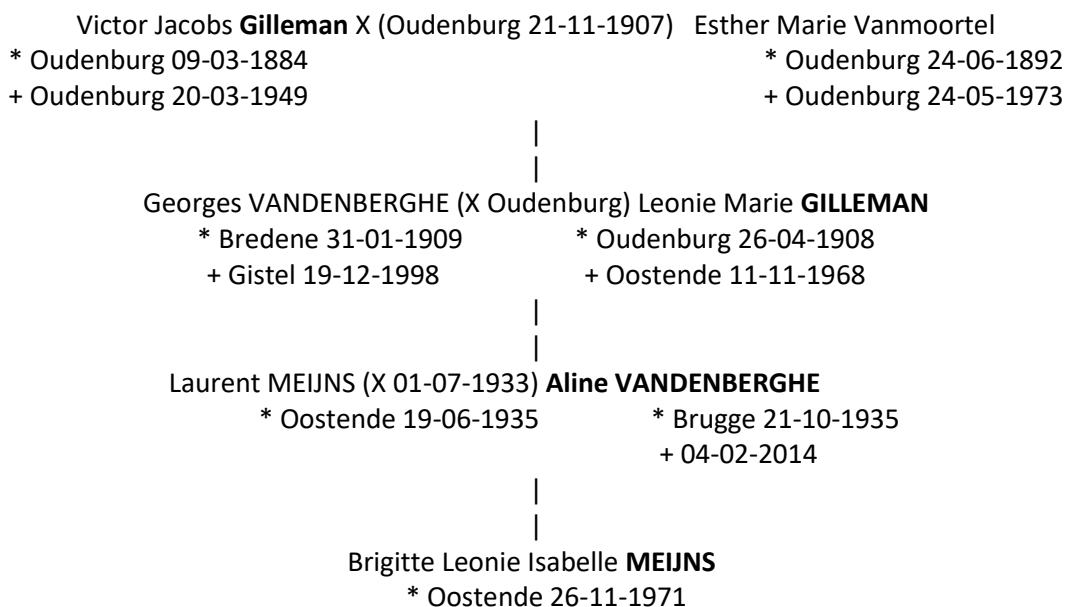
De dochter, Leonie Gilleman, van Victor is de grootmoeder van Brigitte.

Georges Vandenberghe huwde met Leonie Gilleman. Georges ging bij Leonie inwonen in haar ouderlijke woning en werkte in de boomgaard. Uit het huwelijk werd dochter Aline Vandenberghe geboren.

De dochter Aline Vandenberghe huwde met Laurent Meijns, de huidige bewoner.

De boomgaard wordt momenteel door hun dochter Brigitte Meijns opgefrist.

Stamreeks Brigitte Leonie Isabelle MEYNS

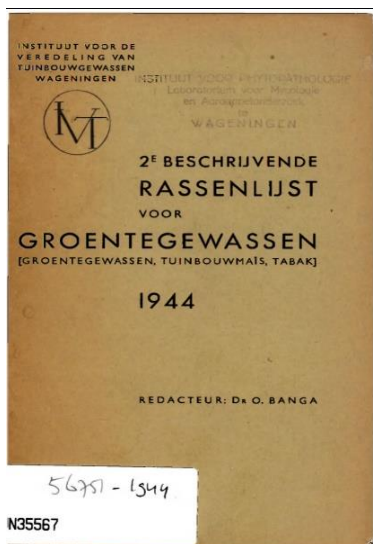

Het verder verloop

Tot begin jaren zeventig werden de groenten en fruit op de markt in Oostende verkocht. In deze periode werden in de boomgaard ook verschillende astersoorten geteeld. Je mag ook het klein fruit niet vergeten, nl frambozen, kruisbessen en jeneverbessen. Tijdens de oogstperiode werden verschillende seizoenarbeiders aangeworven. Immers alle pluk gebeurde nog manueel.

Nu enkele groenten soorten welke op de markt in Oostende verhandeld werden:

Ajuin van Nocera -> **oud ras reeds gekend bij de Romeinen -> een platte witte inleg ui**

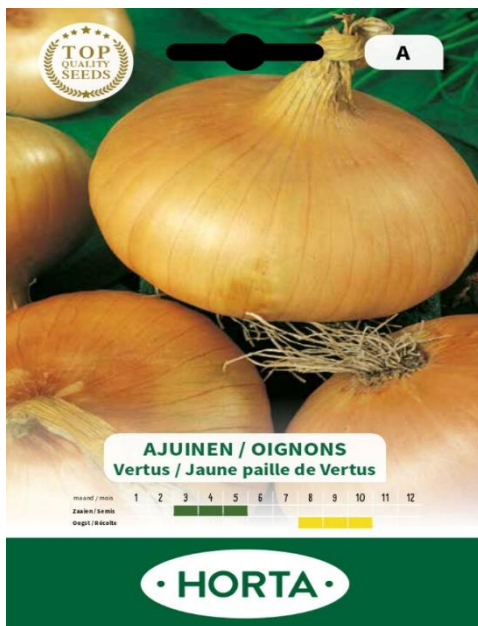
Om een oogst van bollen te krijgen om te beitsen, moet het zaad in maart dik worden gezaaid, in tamelijk arme grond, de zaden zeer dun bedekt en het oppervlak goed gerold; deze mogen niet worden uitgedund, maar moeten worden getrokken en geoogst als ze rijp zijn.

Over de herkomst van deze Allium zijn de meningen verdeeld : sommige beweren dat deze oerprei een 'voorloper' is van onze allerbekende prei, volgens anderen is dit een doorlevende variëteit van de prei en nog volgens andere botanici zou dit een selectie zijn uit de 'Nocera' ui.

Gevonden in het boek "2E BESCHRIJVENDE RASSENLIJST VOOR GROENTEGEWASSEN [GROENTEGEWASSEN, TUINBOUWMAIS, TABAK]" (uit 1944) door INSTITUUT VOOR DE VEREDELING VAN TUINBOUWGEWASSEN WAGENINGEN

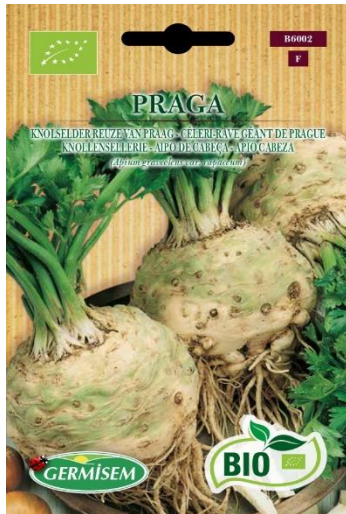
Ajuin van Nocera

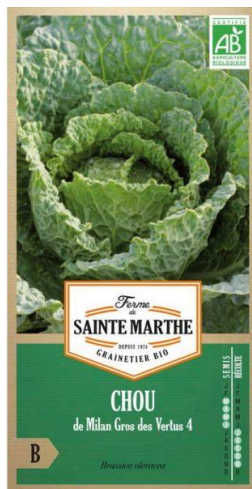
Ajuin gele van Vertus -> Brede, platronde gele ajuin

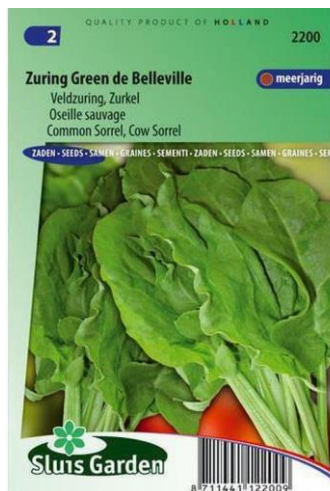
Komkommer cornichon -> kleine augurken

Knolselder van Prague -> is een oud Europees, langloof ras dat bekend staat om zijn kleine, smakelijke, ongeveer 12½ diameter ronde knollen.

Milan gros de Vertus -> Savooikool

Zurkel van Belleville -> Zeer breedbladig. Zurkel wordt in de keuken bereid als spinazie en siert menig gemengde sla.

En nog veel andere groenten...

Een voorbeeld van druivenras is de Frankenthal

Een Frankenthal is een **vroeg rijpende blauwe druif (rijp eind augustus) en komt oorspronkelijk uit Italië en Zuid-Tirol.**

Wij mogen zeker de appels, peren, pruimen, kersen en perziken niet vergeten.

Op het einde van de Wereld Oorlog II werd in de kuststreek het waterpeil verhoogd, om de geallieerden tegen te houden. De boomgaard Victor Gilleman stond hierdoor een lange periode (meer dan 2 weken) volledig onder water. De volgende jaren gingen verschillende fruitbomen dood of brachten heel weinig op.

In 1949 werden de fruitbomen vervangen door nieuwe fruitbomen, waarvan verschillende leibomen waren. Het aantal fruitbomen en de fruitboomrassen zijn niet gekend.

Met de pensionering van Georges Vandenberghe in 1974 werd de commerciële activiteit uitbating van de boomgaard gestopt. Tot dan werden de groenten en fruit op de markt in Oostende verkocht. De prijs van het fruit was laatste jaren door overproductie te laag. Veel werken en weinig verdienen. Een gebrek aan opvolging heeft Georges voor de pensionering de fruitboomgaard gelegen tussen Keiweg 17 en Keiweg 19 gekapt en een rooipremie gekregen van de Europese gemeenschap. Georges heeft deze boomgaard in 1956 gekocht, voordien pachtte hij deze boomgaard.

In de periode daarna werden een deel van de fruitbomen vervangen door parkbomen, nl Italiaanse populieren, kastanje en linden. De fruitbomen werden de laatste jaren niet meer onderhouden.

Momenteel wordt de boomgaard door hun dochter Brigitte Meijns opgefrist.

De nieuwe aanplanting zorgt voor het in stand houden van de oude fruitboomrassen (levend erfgoed). De boomgaard Victor Gilleman zal in de toekomst terug in zijn oude glorie te bewonderen zijn.

Referenties:

- Artikel nationale fruitboomstichting: "Fruitteelt in de zee kuststreek danst.
- Tuinbouwschool Roeselare
- [tuinbouweconomische_notities_beschouwingen_over_a-wageningen_university_and_research_262657.pdf](#)
- Stad Oudenburg: Romeins Archeologisch Museum
- <https://cagnet.be/page/een-jaar-op-het-veld-onderwijs-vorming>
- Google maps
- <https://www.geopunt.be/>
- Boek: "Practische Voordrachten over Fruitteelt" door Hendrik Ickx.